

FATİH DARÜŞŞİFASI (1470 — 1970)

Ord. Prof. Dr. A. Süheyl ÜNVER

500 sene içinde İstanbul'da yüz sayısını dolduran hastaneler ve sıhhi müesseseler yapılmıştır. Bunlardan en eskisi 1470 de, bundan 500 yıl önce kurulan Fatih Üniversitesine ilâve edilen Darüşşifadır.

Meşhur hekimleri, cerrahları ve göz mütehasşislarıyla tam teşkilli ve terfileri mutad olan hiyerarşi ile sağlanan bir sağlık heyeti ile idare edilmiştir.

(Süleymaniye Tıp Medresesi)

350 yıllık yalnız hastane olarak bir yaşantısı vardır. II. Sultan Mahmud, harap olan burasını vakıflara yıktırmamış ise de, zamanın tahribatı ve onun ölümünden sonra büsbütün metruk kalmıştır. Bugün, orta büyük yemekhane kısmının duvarlarından birkaç metrelilik bir harabe kalmış ve bu koca saha, zamanlarının vakıflar idaresince parça parça satılarak yerine bir mahalle kurulmuştur.

İşte bu hastanenin şimdiki tıp fakültelerinin başlangıcı olduğu iddiası yer almış bulunmaktadır. Vaktiyle yapılan bazı yayınlarda bazı ihtimaller ve yorumlarla burasının Fatih külliyesi Semaniye ve Tetimme medreseleri gibi bir tıp mektebi olabileceği düşünülmüş, fakat beş asır içinde bunu teyid eder bir vesika çıkmamıştır. Bu bakımdan sade ve lakin tıp tarihimizce çok önemli bir durumu olmakla beraber, İstanbul'umuzun ilk sağlık merkezlerinden biri olarak ele alınmalıdır. Esasen tarihimizde şimdiye kadar bir hastane, bulunduğu devrenin ve yerlerin ilk sağlık tarihleri menşei kabul edilmekle beraber hiç bir zaman bir tıp fakültesinin menşei sayılmamıştır.

İstanbul'dakinden onbeş sene sonra 1485 de Edirne'de II. Sultan Bayezid, yine 571 sene önce Bursa'da açılan Yıldırım Darüşşifaları şimdi oralarda kurulacak tıp fakülteleri tarihinde ilk fakülte olarak mı gösterilecektir?

Fatih Darüşşifasının elimizde, incelediğimiz iki vakfiyesi vardır. Birisi zamanın tomar halinde olanıdır. Bu vakfiye II. Sultan Bayezid zamanında yeniden zenginleştirilerek tanzim edilmiştir. Bunda hastanede müslüman dininde bir kuvvetli hekim bulunamazsa «Min Eyyi Taifetin»